

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№14 (14)

Наша

П'ЯТНИЦЯ,
15 грудня '17

ГРОМАДА

Зростає мінімальна заробітна плата

Верховна Рада затвердила бюджет України на 2018 рік. Чим же вона порадувала українців? Законом установлено прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі з 1 січня 2018 року – 1700 гривень, з 1 липня – 1777 гривень, з 1 грудня – 1853 гривні, а для основних соціальних і демографічних груп населення:

дітей віком до 6 років: з 1 січня 2018 року – 1492 гривні, з 1 липня – 1559 гривень, з 1 грудня – 1626 гривень;
дітей віком від 6 до 18 років: з 1 січня 2018 року – 1860 гривень, з 1 липня – 1944 гривні, з 1 грудня – 2027 гривень;
працевдатних осіб: з 1 січня 2018 року – 1762 гривні, з 1 липня – 1841 гривня, з 1 грудня – 1921 гривня;
осіб, які втратили працездатність: з 1 січня 2018 року – 1373 гривні, з 1 липня – 1435 гривень, з 1 грудня – 1497 грн.
Законом установлено у 2018 році мінімальну заробітну плату: у місячному розмірі: з 1 січня – 3723 гривні; у погодинному розмірі: з 1 січня – 22,41 гривні.

Проводжаючи 2017-й

Наприкінці кожного року заведено підбивати його підсумки, складати плани на наступний. Аби з'ясувати, яким видався 2017-й землякам, які сподівання вони покладають на 2018-й, кореспонденти «Нашої громади» провели невеличке опитування.

Павло Кучеренко, волонтер:

– 2017 рік для мене не надто відмінний від трьох попередніх. Як і раніше, щотижня – поїздка в зону АТО, на передову, щоб передати бійцям провізію, інші необхідні їм речі. Війна на сході країни, на жаль, триває. Цього року вона забрала і чотирьох моїх друзів – військових, до яких я їздив на фронт. Один із загиблих – з Кропивницького. Хочеться, щоб на Донбасі якнайшвидше запанував мир. Але я не впевнений, що це станеться найближчим часом. Звичайно ж, бажаю усім добрим людям в новому році міцного здоров'я, щастя, благополуччя.

Павло Кучеренко, волонтер: – 2017 рік для мене не надто відмінний від трьох попередніх. Як і раніше, щотижня – поїздка в зону АТО, на передову, щоб передати бійцям провізію, інші необхідні їм речі. Війна на сході країни, на жаль, триває. Цього року вона забрала і чотирьох моїх друзів – військових, до яких я їздив на фронт. Один із загиблих – з Кропивницького. Хочеться, щоб на Донбасі якнайшвидше запанував мир. Але я не впевнений, що це станеться найближчим часом. Звичайно ж, бажаю усім добрим людям в новому році міцного здоров'я, щастя, благополуччя.

Анна Тітко, вчитель іноземної мови Олександрівської школи:

– 2017-й став для мене другим роком вчителювання в Олександрівській школі. За цей час я глибоко пізнала радість від натхненної праці. Так, я радуюся, коли учні, які раніше не любили англійської, захоплюються нею. Тішуся від того, що двоє дітей виявили бажання стати фахівцями з іноземних мов. Сподіваюся, у новому році вогник тяги до знань у моїх учнів не погасне.

Непогано все складалося і в родинному житті. Одна із пам'ятних подій цього року для мене – 60-ліття свекра, Миколи Олександровича Тітка. Його вітали багато родичів, це було дуже зворушливо. Інша знакова подія – День села, коли у будинку культури виступив наш родинний вокальний ансамбль.

Непогано все складалося і в родинному житті. Одна із пам'ятних подій цього року для мене – 60-ліття свекра, Миколи Олександровича Тітка. Його вітали багато родичів, це було дуже зворушливо. Інша знакова подія – День села, коли у будинку культури виступив наш родинний вокальний ансамбль.

Дітям від сільгоспдприємства

Дитячий майданчик у Лісному дообладнано ще однією гіркою. Про це подбало місцеве сільгоспдприємство – ПП «Лісне», яке й створило цей майданчик.

– Малечі нова гірка сподобалася, – стверджує Анастасія Острова, депутат ради об'єднаної громади від Лісного, головний бухгалтер ПП «Лісне».

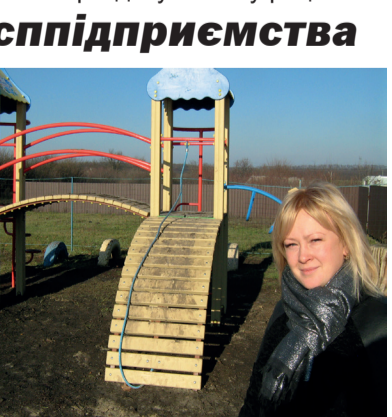
Співали я з дітьми Таєю і Владиком та чоловіковим дідусем Олександром Миколайовичем Тітком (ваша газета про нього недавно розповідала). Які маю плани на наступний рік? Хочу і надалі вдосконалюватися як вчитель. Усім бажаю бути здоровими і щасливими.

Ігор Вітряченко, капітан футбольної команди «Огнеупор»:

– Як відомо, у цьогорічному футбольному чемпіонаті району наша команда виборола четверте місце. Це непогана позиція, адже в змаганнях брали участь 19 команд. Та цей результат нас не задовольняє, тим паче, що попереднього року наша команда в районному чемпіонаті взяла «золото».

Які причини того, що у 2017-у ми не повторили минулорічний результат? На якість гри суттєво вплинули травми наших провідних гравців. Також зазначу, що в цьогорічному футбольному сезоні ми стали фіналістами кубку, перемогли в матчі при відкритті сезону і здобули третє місце і матчі при закритті. Добре показала себе цього року наша молодь – Олександр Желовников, Валерій Шульга, Вадим Раца. Сподіваюся, у 2018-у ми знову займемо перше місце в районному чемпіонаті.

Що стосується особистого життя, нинішній рік приніс моїй сім'ї велику радість – у нас з дружиною Катериною народилася друга дитина, донечка. Назвали її Лілією. Цього ж року поповнилися й сім'ї Олексія Лопушняна, Віталія Шкабара та Романа Лисенка, які теж грають в «Огнеупорі». Бажаю їм та всій громаді щастя, здоров'я, всіляких гараздів у новому році.

19 грудня – День святого Миколая Усім добробуту і радості багато!

День святого Миколая – найбажаніший для дітей день у році. Традиційно напередодні свята діти пишуть до святого Миколая листи зі своїми побажаннями і вкидають їх у поштову скриньку або кладуть за вікно і моляться до нього, просячи передусім здоров'я собі та батькам. У день перед святом загадують всі свої добрі і злі вчинки, зважаючи: чого більше. Чи буде подарунок, а чи, можливо, різка? Бо чемні діточки обов'язково знайдуть під подушкою подарунок, а неслухняні – різочку, яка є своєрідним попередженням дитині, що час задуматися над своєю поведінкою і виправитися.

З нагоди цього свята українським народом складено багато пісень. Зокрема, й така:

*Хай Миколай у вишиванці
Розбудить подарунком вранці
І принесе у твою хату
Добробут, радості багато.
Розбудить приспані надії,
Зернятко щастя хай посіє.
Зігріє гумором, любов'ю,
І принесе Тобі здоров'я!*

Редакція звернулася до того, хто вже багато років допомагає святому Миколаю приносити подарунки слухняним діткам, до генерального директора ПАТ

«Кіровоградське рудоуправління» Володимира Кухти, з проханням «розсекретити», як пройде 19 грудня в Катеринівці (тут розташовується підприємство). Володимир Валентинович зазначив, що, по-перше, традиція приносити подарунки зберігається, а по-друге, масштаби дій святого Миколая нинішнього року не обмежаться лише одним селом. Пов'язане це із створенням Катеринівської об'єднаної територіальної громади, до якої увійшли ще кілька населених пунктів.

– Для всіх сіл ми вже закупили ялинки, які невдовзі буде прикрашено, – сказав він. – З фермерами домовилися, що дев'ятнадцятого грудня вони подарують малечу солодощами, а ми для Катеринівського дитсадка придбаємо багато гарних іграшок. Розповідають, колись господарі у цей день варили пиво, скликали гостей, гуляли, веселилися. А по обіді запрягали найкращих коней і з піснями та веселими вигуками їздили навколо села – «бо треба ж знати, чи слизький сніг цього року випав!»

Невідомо, як відзначатимуть це свято дорослі, чи запрягати-

муть вони своїх коней, однак готуватися їм до цього дня треба. Мудрі люди радять звертатися до святого Миколая з молитвами. Ось одна з них:

*О всеблагий отче наш Миколаю,
пастирю й учителю всіх,
хто з вірою звертається під захист твій і теплою молитвою
благає тебе: поспіши й захисти
отару Христову від вовків,
що гублять її. Україну нашу і
всю країну християнську, і
весь світ захисти і збережи
святими твоїми молитвами від
землетрусу, наступу чужинців і
народних заколотів, міжусобиць;
від голоду, пошести, потопу,
вогню, меча і наглої смерті
всю людину охорони.*

*І як помилував ти трьох мужів,
що у в'язниці сиділи, та спас їх
від гніву царського й карі смертної,
так помилуй і нас, що розумом,
словом і ділом у темряві
гріхів перебуваємо.*

*Спаси нас від гніву Божого й
вічної карі: щоб твоїм заступництвом
і поміччю та Своєю благодаттю
й милосердям подав нам Христос
Бог тихо і без гріха прожити на
цім світі, і не засудив нас
стояти ліворуч, а сподобив
стати праворуч з усіма
святими. Амінь.*

Чому можуть відмовити у субсидії

У «Положенні про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату ЖКП» наведено перелік причин, за яких можна не отримати субсидію. Так, українець може не отримати дотацію, якщо попередньо не сплатив за

споживання послуг, вартість яких перевищує фіндопомогу. Виняток становить той випадок, коли затримали зарплату або пенсію. Важливо, щоб це документально підтверджувалося. Після погашення заборгованості, громадянин може відновити субсидію.

Крім цього, держава відмовлятиме у субсидії тим, хто надає недостовірні дані про власний дохід. Також субсидію можна не отримати, якщо громадянин змінив місце проживання. Щоб відновити її, потрібно ще раз оформити документи вже за новою адресою.

Раїса Ластовка: Майже всіх, хто з'явився на світ у Катеринівці в 60-і і першій половині 70-их років, пройшли через руки Софії Кирилівни

Отримуючи газету в конторі рудника, одна жіночка пенсійного віку сказала присутньому там кореспонденту:

– Ви пишете про різних гарних людей, а чому б вам не написати й про Софію Кирилівну та Володимира Полікарповича Тихонюків? Їх уже немає серед живих, але люди їх пам'ятають, бо вони дуже багато зробили всім добра.

– То ви й розкажіть, – прощу жінку.

– А ви зустріньтеся із Раїсою Овсієвною Ластовкою – вона краще їх знала, адже працювала з ними багато років.

Раїса Овсієвна, колишня медсестра, й справді виявилася тією особою, яка знає про подружжя Софії Кирилівни (Венгеровської) і Володимира Полікарповича, мабуть, найбільше за інших. Попри свої вісімдесят вісім років, її пам'ять зберегла чимало з пережитого, й слухати її спогади вельми цікаво. До слова, її життя теж варте окремої розповіді.

– Мені було два роки, коли не стало нашого батька, який працював на місцевому руднику, – каже жінка. – Мама нас, четверо дітей, сама виростила. За це їй треба було б золотий пам'ятник поставити.

Раїса Овсієвна пам'ятає, як тяжко їм жилося, особливо в тридцять роки.

– Пригадую, мама звозила снопи коровою. Коней чомусь не було, і в гарби запрягали корів. Мене одну вона садила зверху тих снопів, і я почувалася дуже щасливою, – розповідає жінка.

Раїса Овсієвна Ластовка

По закінченні Кіровоградського медучилища її, шістнадцятирічну, направили в «лігво бандерівщини» – в одне із сіл Станіславської (пізніше – Івано-Франківської) області. На запитання, чи страшно їй там було, відповідає:

– Ні, там жили такі ж самі українці, як і тут. Мене «лісові хлопці» не чіпали, тільки якось запитали: «Де краще жити: при колгоспах чи без них?». Що я, ще майже дитина, могла їм відповісти? Вони це самі зрозуміли й залишили мене в спокої.

Вона працювала фельдшером чотири роки, обслуговуючи три села. Потім повернулася додому, влаштувалася у медчастині рудника, коли відкрилася в селі дільнична лікарня, перейшла туди.

Володимир Полікарпович та Софія Кирилівна

– В лікарні працювали й Софія Кирилівна та Володимир Полікарпович, – згадує далі жінка. – Вони переїхали в Катеринівку із Осикуватого; Софія Кирилівна була акушеркою, Володимир Полікарпович – фельдшером. Софію Кирилівну сільські жінки боготворили за її золоті руки. Вона була акушеркою від Бога – все вміла робити: і розрізати, і зашити. Навіть хірург не потрібен був. Мало кого відправляли народжувати в місто, більшість народжувала тут, тож майже всі, хто з'явився на світ в нашому селі у шістдесяті і першій половині сімдесятих років, пройшли через її руки.

У Софії Кирилівни та Володимира Полікарповича було троє своїх дітей – два сини й дочка. Вони потребували багато батьківської уваги, але, як зазначила моя співрозмовниця, ця сімейна пара все встигала.

– Вони ніколи не сварилися, жили дружно, – каже. – Софія Кирилівна віддавалася роботі, як, мабуть, ніхто інший. Часто її викликали вночі, бо пологи переважно відбувалися саме вночі, і вона йшла. Нікому не скаржилася, що їй тяжко, не просила відгулів. Сама робила подвірні обходи, контролювала диспансеризацію жінок. Володимир Полікарпович захоплювався лікуванням шкірних хвороб ліками власного виробництва. Він навіть вилікував свого внука. Але про це вам більше повідає їхній син Сергій Володимирович.

Сергій Володимирович Тихонюк відомо в Катеринівці людина – обіймає посаду заступника генерального директора ПАТ «Кіровоградське рудоуправління». Про те батькове захоплення розповів ось що:

– Пригадую, я був школярем, коли до батька приїздили люди з усіх усюд за яко-

юсь чудодійною маззю. Пізніше дізнався, що то була мазь від екземи. А дісталися батькові рецепти приготування цієї й інших мазей та настоянок від його матері, яка мешкала в селі на Вінниччині. Частина тих рецептів зберігається в мене й досі.

За словами Сергія Володимировича, при приготуванні своїх ліків батько дуже прискіпливо дотримувався пропорцій, зазначених у рецептах, казав, що це потрібно, аби не нашкодити людині.

– Про ціну лікарської помилки батько знав не з розмов, а з власного досвіду, – продовжив Сергій Володимирович. – Сталося це 1944 року, коли його частина, переслідуючи німецьких фашистів, пере-

батько до кінця днів своїх змушений був ходити з перекошеним обличчям.

До його батьків по допомогу зверталися люди завжди, а особливо, коли в селі закрили дільничну лікарню.

– До нас двері не зачинялися – постійно когось треба було рятувати. Взагалі мої батьки були прикладом служіння громаді, тому й згадують їх люди добрим словом, – підсумував Сергій Володимирович.

Не міг я не поцікавитися думкою й багаторічного головного лікаря обласного онкологічного диспансеру заслуженого лікаря України Володимира Іларіоновича Яриніча, який розпочинав свою лікарську діяльність педіатром у Катеринівській лікарні.

Колектив колишньої катеринівської дільничної лікарні

йшла кордон України. Зупинилися вони в одному з покинутих господарями будинку. Батько заходився голитися. Дивився в дзеркало на стіні. Воно висіли трохи криво, й батько вирішив його поправити. Тільки торкнувся рукою, пролунав вибух – дзеркало виявилось замінованим. Усе батькове лице було в крові, а сам він не подавав ознак життя. Добре, що його не поховали відразу, бо вночі він прийшов до тями. Намацав осколок, що стирчав з вуха, потім згадав, що сталося. Встав, постукав у двері, бо були заперті. Вартовий, який знав, що в морзі не може бути нікого, крім мертвих, перелякався, кудись побіг. Потім батька забрали на операцію. Хірург був, мабуть, недосвідченим, бо, витягуючи осколок, пошкодив лицевий нерв, і

– Добре пам'ятаю Тихонюків. Софія Кирилівна працювала в моєму підпорядкуванні, тому знаю її краще. З перших днів зрозумів: грамотна і відповідальна, що для акушерки дуже важливо. Ми тоді обслуговували кілька сіл, і не було випадку, коли б вона «забула» за котрусь із вагітних, не приділяла їй увагу, не робила того, що було передбачено її обов'язками. Людей такої відданості своїй справі зустрічати мені останнім часом доводиться, на жаль, не часто.

Ось так, як мовиться, з миру по нитці, і маємо тепер уяву про сімейну пару, яка своєю працею назавжди залишилася в пам'яті старших поколінь Катеринівки та навколишніх сіл.

Сергій ЧОРНИЙ

Новини

Дітям – менше калорій, дорослим – більше білків

11 грудня набув чинності новий наказ МОЗ про добові норми харчування. Цим документом дітям радять їсти менше солодкого (швидких вуглеводів), підліткам – вживати більше білків (м'яса) і менше жирів (особливо сала і масла), а також вуглеводів – каш, хліба, солодощів. Дорослому населенню відомство рекомендує знизити вживання вуглеводів на добу (на 50 грамів), білків збільшити на 12 грамів, а жирів збільшити на 15 грамів. МОЗ пояснює такі зміни тим, що нові норми більш збалансовані, старі ж норми харчування були завищеними щодо вживання вуглеводів, що провокувало у дітей надмірну вагу і ожиріння.

Пенсії військовим перерахують з нового року

Прем'єр-міністр Володимир Гройсман заявив, що провести перерахунок пенсій військовослужбовцям можуть уже

з 1 січня 2018 року. Для цього уряд на- працював відповідні пропозиції. За його словами, «бойові пенсії мають бути більшими, ніж звичайні пенсії військовослужбовців». Пенсії військових пенсіонерів будуть збільшені в середньому на 1,5 тисячі гривень.

Ліків стане більше

Кабінет Міністрів розширив перелік ліків, якими забезпечуються пільгові групи населення. Тепер загальна кількість препаратів, що повинні забезпечуватися на 100% в закладах охорони здоров'я, становить 427 препаратів.

Задля збереження хвойних насаджень

У передноворічний період працівники поліції спільно з фахівцями екологічної інспекції і лісового та мисливського господарства проводять рейди з охорони лісових хвойних насаджень. Вони нагадують, що за незаконну порубку, пошкодження та знищення хвойних насаджень, а також порушення правил збереження, перевезення та реалізації такої продук-

ції законодавством передбачена адміністративна відповідальність, а саме: штраф від 5 до 100 (у залежності від розміру заподіяної шкоди) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Привезуть моці св. Миколая Чудотворця

У Знам'янці, що на Кіровоградщині, в храмі Успіння Пресвятої Богородиці УГКЦ, перебуватимуть моці Св. Миколая Чудотворця. Настоятель храму Іван Проць запрошує бажаючих притулитися до святині. Моці перебуватимуть у храмі протягом двох днів (13-14 грудня) за адресою: вул. Олександрійська, 30.

Закінчився осінній призов

Для проходження строкової військової служби з Кіровоградщини минулої осені відправлено 590 юнаків. Військовий комісаріат виконав встановлену норму призову, але тут скаржаться на високий рівень неявки призовників, а також тих, хто за станом здоров'я чи у зв'язку із перебуванням під слідством не можуть поповнити ряди військових.

Кримінал

Дитину знайшли мертвою

12 грудня поблизу бази «Рожевий слон», що в Обознівці, знайшли мертвою 12-літню Катерину Д. з обласного центру, яка кілька днів до того зникла з поля зору рідних і друзів.

Зранку 8 грудня Катерина вийшла з дому на вулиці Івана Богуна (правобережна Лелеківка, м. Кропивницький) і мала їхати до школи №14 на Ковалівці. У навчальному закладі дівчина так і не з'явилася. Дитину шукали правоохоронці, родичі та волонтери.

Ввечері 12 грудня за підозрою в скоєнні вбивства дитини була затримана мама дівчинки. Про це повідомив перший заступник голови Нацполіції В'ячеслав Аброськін.

У вересні 2017 року жінка звільнилася з посади анестезіолога в онкодиспансері. Мала проблеми з мозком. Про це журналістам розповіли її колеги.

– Шкода, що не про все розпитав у старих людей, не всі ними розказане записав, – зауважив у розмові з кореспондентом «Нашої громади» кропивничанин Сергій Колесник (відомий багатомовцем завдяки багатолітній службі в органах внутрішніх справ, підполковник у відставці). Але й те, що знає Колесник про село Осикувате, виявилось дуже цікавим матеріалом.

Дід рятував односельців від голоду

– Моя мати Ганна Павлівна, нині покійна, – з Осикуватого, – розповів Сергій Васильович. – Її дівоче прізвище – Зороляк. Народилася 1928 року, прожила в Осикуватому до 1947-го, поки заміж не вийшла. Поховано її в обласному центрі. Але серед моїх

Сергій Колесник

покійних родичів є і такі, що спочивають вічним сном на кладовищі в Осикуватому. Це – сестри моєї бабусі Олі по матері, баба Поля та баба Єля. А також моя прабаба Клава. Її могила здала видно – на ній хрест високий. Прабаба Клава померла у 1956 році, коли мені було три місяці. Вона хотіла няньчити мене, та не довелося. Її часто згадувала мати, коли розповідала мені про голод 1932 – 1933 років. Мовляв, баба Клава не дозволяла їм, малечі, ходити в таку-то частину села, бо «там живе тітка, яка дітей їсть». Також знаю, що мій дід Павло Самійлович Зороляк (він грамотний був, закінчив у Єлисаветграді гімназію, працював в Осикуватому до революції землеміром), коли голодочка була, завідував колгоспною коморою. Як совісна людина він, бувало, набере в кишені зерна і роздасть його односельцям, щоб не помиралі з голоду. Через це дід Павло навіть ледь не постраждав від шантажу. Якийсь чоловік вимагав, щоб Павло Самійлович давав йому зерна якомога більше. Мовляв, інакше про його доброту дізнається влада. А батько діда Павла, Самійло Зороляк, зник у буремні роки революції. Знаю від старших, що до 1917 року Самійло Гаврилович

працював у поліції в Єлисаветграді і після служби приїздив додому в Осикувате на вороному коні. Баба ж Оля, про яку я вже згадував, вона 1903 року народження, до революції служила в осикуватського попа. Так, в Осикуватому була церква. Узагалі, до революції Осикувате було гарним селом. Як розповідали мені старі люди, у панських ставках водилося повно риби, був доглянутим і садок, також панський. А біля

батьків і особливо до дітей. За словами матері, один з них брав її на руки, розповідав, що в нього удома – п'ятеро дітей, а сам він – колишній робітник і воювати пішов під примусом. Але в Осикуватому дуже боялися есесівців, які теж тут побували.

Знаю від матері, що чимало червоноармійців, не встигнувши у сорок першому році відступити, залишилися в Осикуватому та сусідніх з ним селах. Німці не дуже

ту сумку додому. Виявилось, що всі листи – чи то на вірменській мові, чи то на грузинській. Материного старшого брата, мого дядька Василя Зороляка, німці відправили в Німеччину. Його кінець війни звільнили американці. Дядько повернувся додому, і радянська влада відправила його у трудовий табір в Татарстан. Це була кара за те, що його, дитину, німці примусили працювати на них. У 1950 роках дядько Василь

їжджу туди, щоб вклонитися його могилі.

Також мати розповідала мені, що після вигнання німців з Осикуватого їй доводилося разом з дорослими рити окопи для червоноармійців. Батько уже воював, тож за неї нікому було заступитися. Знаю від матері, що тоді ж в їхній хаті розташувався червоноармійський трибунал. Мати з однолітками навіть стали свідками виконання вироку. Сол-

Сергій Колесник: Моя мати ховала червоноармійців, які загинули при звільненні Осикуватого

панського маєтку стояли мармурові леви. Церква ж знаходилася у тій частині села, що до Олексіївки ближча. Тепер на тому місці бузок росте. Зруйновано осикуватську церкву уже в післявоєнні роки. Моя мати ще співала в церковному хорі після війни. Та я про бабу Олю продовжу. Знаю, що батюшка, в якого вона служила, подарував їй сережки доньки, яка померла в юному віці. Де поділися ті сережки? Наскільки мені відомо, наша родина у голодовку обміняла ці прикраси на харчі. Я добре пам'ятаю і бабусю Олю, і бабусь Полю та Єлю, її сестер. Батьки відвозили мене, малого, в Осикувате, щоб я там побув біля них. Баба Поля і баба Єля працювали в дитсадку. Мені там подобалося. Чистота там, порядок. І каша, якою годували вихованців дитсадку, дуже смачною мені здавалася! Зауважу, що баба Єля не вміла ні читати, ні писати, ні рахувати. Баба Поля, бувало, просила сходити її в магазин і клала гроші в обидві руки, наказуючи: «Єлько, в правій руці – на хліб, у лівій – на цукор». Неписьменність не завадила бабі Єлі в молодості стати єдиною з осикуватців делегаткою якогось посаженого зібрання в Ленінграді. Таким чином її відзначили за добру роботу в колгоспі. Працювала вона на тваринницькій фермі.

Ледь не забрали до Німеччини і матір

Поділився Сергій Колесник і деякими відомостями про Осикувате воєнного періоду:

– Мати розповідала мені, як у 1941 році німці бомбили село, а потім увійшли в нього. У хаті на околиці, де мешкали моя мати та її родина, німці розташували свій штаб. В одній половині хати – штаб, в іншій – мої родичі. Мати розказувала, що серед штабних військових були Фріц і Ганс, які ставилися добре до її

Жителі Осикуватого. 1 травня 1959 року

їх і ловили. Після війни мати виявила в стрісі хати в Осикуватому документи одного з цих воїнів. Вона навіть спробувала розшукувати його – писала листи за адре-

Павло Зороляк

сою, вказаною в документах. А у сорок першому, коли наші тільки відступили, мати знайшла сумку військового листоноші. Принесла

перебрався в Україну, тут і помер у 1990 роках.

Дивом не потрапила до Німеччини моя мати. У сорок третьому її та ще багатьох осикуватських дітей відвезли в Олексіївку, зачинили там у будинку. А згодом чомусь відпустили. Якоюсь я, уже дорослий, був з матір'ю в Олексіївці, і вона показала мені будівлю, звідки її ледь не запроторили до Німеччини. Материного батька, Павла Самійловича Зороляка, на початку війни радянська влада не встигла мобілізувати до війська. Та хіба тільки його! Тоді і мобілізації справжньої не було. А взяли мого діда Павла в Червону армію одразу після того, як вигнала звідси німців. Це був початок лютого сорок четвертого року. Павлу Самійловичу було 35 років, він мав п'ятеро дітей. Таких, як він, воїнів, називали піджачниками. Вони не мали ніякого військового досвіду, проте їх одразу ж направили на фронт. Загинув дід 20 лютого того ж 1944 року у Корсунь-Шевченківській битві. Там, на Черкащині, й похований. Із сімдесятих років я з родиною

глини за рахунок збільшення розкривних робіт до 90 тисяч кубометрів понад план», – повідомив тодішній начальник рудника Володимир Скоков у статті «Нам це необхідно», опублікованій у газеті за 2 квітня 1970 року. Далі посадовець назвав такі інструменти для досягнення вищезазначеної мети: збільшити швидкості самоскидів при перевезенні породи і глини на 10 відсотків (для цього, запенив він, вживаються заходи для поліпшення внутрікар'єрних шляхів), зменшити відстань внутрікар'єрних перевезень з кілометра до 0,8 км. Володимир Скоков пообіцяв впровадити й ось яку рацпропозицію: обладнати екскаватори додатковими баками, щоб пального в них вистачило на всю добу роботи машини. Також Скоков повідомив, що колектив успішно завершив

дата, який в чомусь провинився, відвели на город, там він викопав яму, його розстріляли. Потім його осикуватці перепоховали в братській могилі.

Повсюди лежали вбиті

Як розказувала мені мати, вона й сама займалася похованнями червоноармійців, полеглих при звільненні Осикуватого. Мати входила до комсомольського загону, який у березні 1944 року збирав по селу напіврозкладені тіла загиблих воїнів та відвозив їх до братської могили. Комсомольці прикривали носи масками, хоча це мало допомагало. Та хтось же мусив виконувати цю роботу! Валялися тоді повсюди й тіла вбитих німців. Їх звозили до силосної ями. Там останки окупантів лежать і досі.

А скільки боеприпасів, понівченої техніки залишилося в Осикуватому після тих боїв! Мати казала, що вона з однолітками збирала снаряди, які не розірвалися, і носили їх в Шестаківку, де віддавали військовим. Повно трупів було і в Злодійській Балці. Якоюсь увечері, це було одразу після вигнання німців, матері довелося іти в Кіровоград. Вона побачила недалеко від Обознівки трьох убитих німців. Біляве волосся одного з них розвівав вітер. Вранці наступного дня мати, повертаючись додому, побачила тих німців уже голих. Їх роздягли наші селяни. А якоюсь у 1974 році я, тодішній працівник обознівського клубу, проходячи через ту місцину, побачив біля дороги череп і кістки, які вимила із ґрунту вода – саме сильна злива пройшла. Швидше за все, то були кістки одного з німецьких воїнів, тіла яких там бачила мати тридцять років до того...

Записав Віктор КРУПСЬКИЙ

перший квартал. Зокрема, досягнуто такої собівартості: 3 карбованці 19 копійок за тонну глини, що на 48 копійок менше планової.

Дві тисячі дерев за три дні

«Гарнішай, рідна Катеринівко!» Матеріал під таким заголовком опублікувала «Зоря комунізму» в номері за 14 квітня 1970 року. «Тепер у нас є новий став, – похвалилася Н. Трошина, автор замітки. – А де є став, там повинні бути і явори і верби. Отож, нещодавно комсомольці та піонери школи вийшли садити навколо ставу явори. Три дні працювали ентузіасти і посадили дві тисячі дерев. Тепер тут буде мальовничий і зручний куточок для відпочинку».

Про це писала «Зоря комунізму»

Побралися водій і доярка

Репортаж з весілля володимирівських колгоспників водія Миколи Ковтуна та доярки Юлії Покотило опублікувала «Зоря комунізму» за 19 лютого 1970 року. Матеріал називається «Комсомольське весілля у Володимирівці». Розповідається, як молодят з іншими учасниками торжества у сільському клубі зустріли голова сільради Михайло Говоров, голова колгоспу ім. Куйбишева Олексій Годорожа, секретар парторганізації колгоспу Анатолій Підмогильний. Начальство привітало Миколу і Юлію, голова сільради вручив їм свідоцтво про шлюб. А від колгоспу вони

отримали ще й цінний подарунок. Далі були народні гуляння.

«Поспішайте заготовити лід»

Це – заголовок з газети за 19 лютого 1970 р. У публікації під ним розповідається про незадовільні темпи заготівлі льоду в ряді сільгоспдприємств Кіровоградського району, в тому числі олексіївського колгоспу ім. Горького. Лід у ті роки використовувався для зберігання в колгоспах молока та м'яса. Отже, в лютому треба було поспішити з його заготівлею.

Школярам про солдатську службу

«Не забули стежку до школи». Під таким заголовком надрукува-

но в «Зорі комунізму» за 24 лютого 1970 року замітку про візит до Володимирівської школи її колишніх учнів воїнів Радянської армії Володимира Ліненка та Володимира Дігтяра. «Вони розповіли школярам багато цікавого про солдатські будні, побажали їм добре вчитися та обрати правильний шлях у житті», – повідомляється в замітці. Її автор – В. Луньова, старша піонервожата Володимирівської школи.

...А екскаватори – обладнати додатковими баками

«Підрахунки показали: в цьому році є всі можливості добути 20 тисяч тонн понадпланової

Павло Прудченко: У дев'яності ми, «далекобійники», задля безпеки гуртувалися на дорогах

Павло Прудченко родом – із Оситняжки Новомиргородського району. Закінчивши тамтешню школу, потім технікум механізації сільського господарства в обласному центрі, відслуживши строкову, попрацювавши трохи механіком у колгоспі у Бровковому Новомиргородському районі і там же оженившись, він перебрався в Лісне, де влаштувався водієм у радгоспі. Це був 1969 рік. Павла Павловича на підприємстві шанували – за добросовісність, за відповідальність. З 2003 року він – на заслуженому відпочинку.

– Час від часу мене охоплюють спогади про те, як шоферував, – зізнався Прудченко кореспондентові «Нашої громади». Той попросив Павла Павловича поділитися цими спогадами.

– Вставав, коли півні ще спали. А повертався, коли вони уже спали, – так загалом охарактеризував свою водійську роботу Павло Прудченко.

А робота в нього тривалий час була така: доставляв свиней на м'ясокомбінати в Горлівці Донецької області та у Дніпропетровську.

– Чому так далеко? – перепитує Прудченко. – Тому що м'ясокомбінати платили колгоспам, радгоспам чималі «транспортні». Чим далі м'ясокомбінат – тим більші «транспортні». Ми

ж, водії, отримували три карбованці за добу відрядження.

За словами Павла Прудченка, в ті часи ліснлянський радгосп щомісяця відправляв м'ясопереробним підприємствам три тисячі свиней. Доставляли їх туди як скотовозами (в них поміщалося 45 свиней), так і звичайними бортовими вантажівками, в кузовах яких встановлювалися клітки (місткість – 20 свиней). Павлу Павловичу доводилося по кілька разів на місяць здійснювати рейси протяжністю кілька сотень кілометрів. Ночівлі в кабіні були для нього звичайним явищем.

– А в Горлівці нас селили в гуртожитку, – зауважує співрозмовник. – Там можна було і помитися, і по вечеряти по-людськи. – В їдальні нас пропускали без черги, казали: «Це з Кіровограда хлопці, свиней привезли». Поважали нас!

Нерідко, за словами Павла Прудченка, йому доводилося ловити свиней, які випадали з машин по дорозі до м'ясокомбінату.

– Із скотовоза свиня, звичайно, нікуди не дінеється, – пояснює чоловік. – А коли свині – в клітці в кузові бортової машини, таке траплялося. Аджі клітка та – без дна. Свиня, падлюка така, підніме її рилом і вилізе в кузов. А потім випадає...

А ось як відповів Павло Пруд-

ченко на запитання щодо шоферських заробітків:

– Отримувати добре став, як у вісімдесятому році сів на «Кол-

хиду». Досі пам'ятаю: дванадцятього лютого уперше поїхав у Львівську область по нетелей, туди ж віз пресовану солому. Замовником цих перевезень був первозванівський колгосп. Того лютого я здійснив ще один далекий рейс. Заплатили мені за той місяць 575 карбованців. Зарплату отримала моя Галя, я ж був у черговому відрядженні. Галя потім розповідала мені: «Коли я отримала твою зарплату, одна жінка, теж працівниця радгоспу, сказала мені: «Ого! Добре твій Павло отримує!» А я їй: «Твій чоловік де звичайно спить?» –

«Коло мене». – «А мій у кабіні мерзне».

Є що згадати Павлу Павловичу і про бурхливі дев'яності роки, коли на таких, як він, «далекобійників», на дорогах полювали розбійники. Були серед бандитів і такі, що видавали себе за працівників ДАІ. Якось, за словами Прудченка, він на шляху між Хмельницьким і Вінницею вчасно зметикував і не зупинився на вимогу лиходія, одягненого в міліцейську форму.

– А той зі спільниками давай стріляти по моїй машині. Я щосили натиснув на газ. Наздоганяти мене вони не стали, – пригадав бувалий чоловік. За його словами, «далекобійники», маршрути яких збігалися, задля власної безпеки гуртувалися і їхали колоною.

Часто водіям не приносили нічого доброго й зустрічі на замських дорогах зі справжніми мільйонерами.

– Віз я якось з Івано-Франківська шифер, – розповів про один з таких випадків Павло Прудченко. – Зупинили мене даїшники біля Вінниці і кажуть: або гроші давай, або десять листів шиферу. Я сказав, що нічого не дам. Тоді вони мені: будеш стояти тут. А я не послухався. Вони спробували догнати, та згодом відчепилися...

Віктор КРУПСЬКИЙ

На конкурс «А ще був випадок...»

Вони наказали Прудченку їхати в Дніпропетровськ. Причину було названо таку: генеральний секретар скоро приїздить у Дніпропетровськ, отже, треба, щоб у цьому місті в магазинах на прилавках були ковбаси. Павло Павлович розвернувся і поїхав у Дніпропетровськ. До речі, за його словами, після того його вже не посилали зі свинями в далекі краї – уряд розпорядився, щоб колгоспи і радгоспи здавали живність тільки на місцеві м'ясопереробні підприємства.

Як першокласниця заспівала про кохання до жонатого

Дуже кумедний випадок розповіла редакції «Нашої громади» жителька Катеринівки Таїсія

Громова:

– Це трапилося першого вересня, здається, 1961 року. Я, тодішня директор Катеринівської школи, пішла до першокласників, щоб познайомитися з ними. Меланія Василівна Шумейко, вчителька першачків, представила мене їм. А далі вона запитала в дітей, чи знають вони пісень, чи можуть заспівати їх. Кілька учнів підняли руки. Найбільше бажання вразити присутніх своїм співом виказувала Катя Гребенюк – мініатюрна, але дуже жвава представниця музично обдарованої родини Гребенюків. Вона тягла руку догори дужче від інших. Ну, Меланія Василівна і підняла її. Катя завела: «Огней так много золотых на улицах Саратова...»

Це треба було бачити! Вчителька поплотніла, маленька ж дівчинка з величезними бантами на кісках виводить старанно: «а я люблю женатого». Не давши дівчинці перейти до другого куплета (того, який починається з «Эх, рано он завел семью, Печальная история...»), Меланія Василівна сказала: «Все, Катю, досить». А дівчинка знову тягне руку. Мовляв, знає й інші пісні. Вчителька дала їй шанс виправити незручну ситуацію. І Катя заспівала про Костю-моряка, про те, як «все биндюжники вставляли, когда в пивную он входил». Мені – смішно, хоч і не показую цього. А Меланії Василівні, бачу, – зовсім невесело. Я потім її заспокоїла, щоб не хвилювалася.

Ваше здоров'я

Вода допоможе схуднути

Щоб позбутися зайвої ваги, не обов'язково виснажувати себе дієтами. Починайте свій день зі склянки води. Можете навіть ставити воду на столик біля ліжка, і перше, що робити після пробудження, випивати її. Склянка води запускає травну систему та готує її до сніданку. Крім того, перед кожним прийомом їжі, хвилину за 20, випивайте склянку води. Саме вода збиває апетит і допоможе вам контролювати, що і скільки ви їсте. Випиваючи не менше восьми склянок на день, ви також боретесь із застоєм рідини в організмі. Найкраще пити чисту воду,

без штучних підсилювачів смаку й ароматизаторів, що не містять калорій.

Профілактика безсоння

• Дуже корисно прогулятися перед сном на свіжому повітрі, заспокоїтися і відволіктися.

• За годину до сну не займайтеся важкою фізичною або напруженою розумовою працею.

Присвятить цей час улюбленим справам.

• Створіть для спокійного сну сприятливі умови. Перед тим, як лягти спати, провітрити кімнату або відкрийте квартиру до ранку. Постіль має бути зручною, ковдра – легкою, але теплою. Не накривайтеся з головою.

• Головне правило здорового сну – спити у спокійній обстановці, зробіть так, щоб вас не турбували. Бажано лягати спати не пізніше 23 години, в один і той же час.

• Вечеря має бути легкою. Найкраще утриматися від продуктів, що викликають збудження нервової системи: кави, чаю, алкоголю. Краще випити склянку теплої молока або води з медом.

Симптоми наявності паразитів в організмі

Першими симптомами, за якими можна сказати, що у вашому організмі живуть паразити (глисти), є:

- неприємний запах з рота,
- алергія (висипи, слюзяться очі, нежить),
- часті простуди, ангіна, закладеність носа,
- хронічна втома (ви швидко втомлюєтеся, чим би не займалися),
- частий головний біль, запори або понос,
- біль у суглобах і м'язах,
- нервовість, порушення сну та апетиту,
- темні кола, мішки під очима.

Тотчето вдома Смачні страви із квасолі

У томатному соусі

1 скл. квасолі, 4-5 картоплин, 2 моркви, 2 цибулини, 1 ст. л. томатної пасту (або 0,5 скл. томатного соку), олія, сіль, спеції за смаком.

Квасолу залити водою на ніч. Потім зварити з 1 цибулиною і лавровим листом до готовності. Зварену квасолу відкинути на друшляк, воду зберегти для подальшого готування. Нарізану тонкими півкільцями цибулю пасерувати на олії до м'якості. Додати товчений часник і паприку. У вогнетривкий посуд, змащений олією, пошарово кількома рядами викласти квасолу і цибулю. У воді, в якій варилася квасоля, розвести томатну пасту і залити квасолу так, щоб вона покрилася приблизно на палець, поставити форму у розігріту до 180° С духовку і запікати приблизно годину. Страва вважається готовою, коли рідини випарується і вона загусне, але не повинна бути сухою.

Тушкована в сметані

2 скл. квасолі, 1 скл. сметани, 1 цибулина, сіль, перець, лавровий листок, інші приправи за смаком.

Замочити квасолу в холодній воді на ніч. Потім варити її на невеликому вогні до м'якості. Коли буде майже готова, посолити. У глибокій пателні на олії трохи обсмажити подрібнену цибулину. Одразу вкинути туди відварену квасолу, можна разом із рідиною, в якій вона варилася (якщо її не надто багато). Додати сметану і приправи. Тушувати 15 хв., при потребі долити рідини. Подавати гарячою як гарнір або як окрему страву.

Пісний паштет

3/4 скл. білої квасолі, 1 цибулина, 3 ст. л. олії, 1-2 лаврових листки, 2-3 горошини духмяного перцю, 1 кисле яблуко, 1 ст. л. цукру, сіль, 0,5-1 ч. л. сушеного майорану, перець чорний мелений.

Квасолу замочити у холодній воді на ніч, а вранці відварити до готовності. Посолити за смаком. Цибулю дрібно нарізати і обсмажити на олії до прозорості, додавши дрібку солі, лавровий лист і духмяний перець. Потім додати цукор і ще хвилину протушувати, постійно помішуючи, поки цибуля не підрум'яниться. Дістати з цибулі горошини перцю і лавровий лист. Яблуко почистити від шкірки і натерти на дрібній тертці. Додати до цибулі і обсмажити разом, постійно помішуючи, 2-3 хв. Приправити майораном і перцем. Квасолу і цибулю з яблуком змолоти міксером на пюре, дати повністю охолонути. Подавати з хлібом та квашеними огірочками, зверху посипавши подрібненими горішками та насінням соняшника.